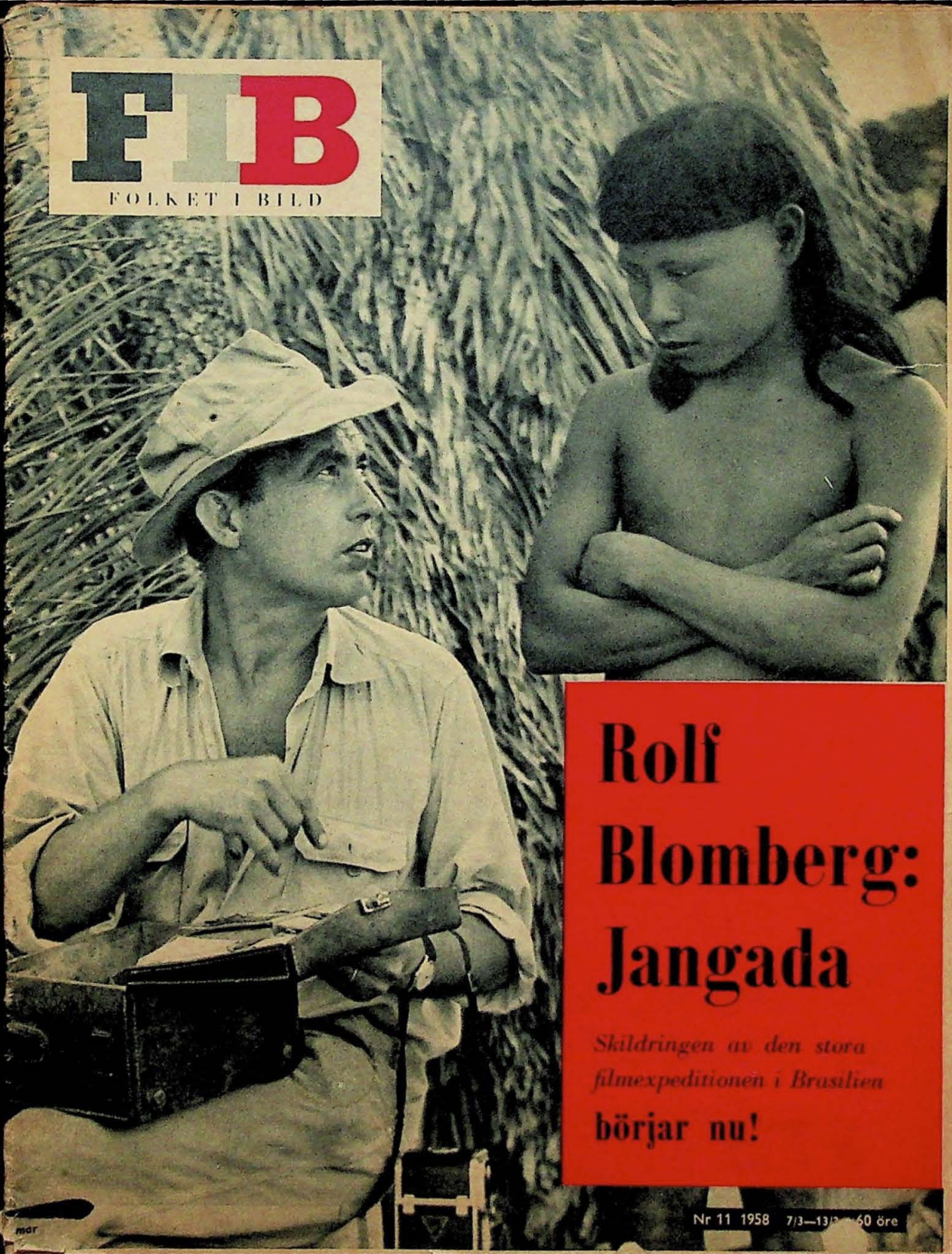
FIB
FOLKET I BILD

Rolf Blomberg: Jangada

Skildringen av den stora filmexpeditionen i Brasilien

börjar nu!

Nr 11 1958 7/3—13/3 60 öre

Rio, sköna Rio!

I SOLIGA RIO lever vita, negrer och indianer sida vid sida — utan konflikter och fördomar. Tvärtom, rasblandningen har gjort Brasiliens folk till ett ovanligt vackert folk! Här leker Rolf Blombergs fru, Araceli, med små brunhyade brasilianare på plagen Copacabana.

ROLF BLOMBERG

börjar serien om filmexpeditionen "Jangada" med kärleksförklaring till Rio de Janeiro. Brasiliens största stad lockar med moderna skyskrapor och prunkande palmidyller, med många raser och världens vackraste kvinnor, med ormtjuserskor på gatan och med badstrand vid Atlanten — men kom inte hit utan baddräkt!

Djungelns indianer åt upp en förrymd dräng...

Oktobersöndag i Rio de Janeiro.

Solen flödar över Copacabanas härliga badstrand. Himlen är djupblå, havet glittrande och blågrönt, bränningarna skumvita. På sandstranden solparasoll i glada färger. De liknar utslagna, stiliserade jätteblomster. I skuggan av parasollen och över hela stranden ett myller av badklädda människor i alla åldrar och alla kulörer, från ebenholtssvarta till blekt vita.

Vi — hustru Araceli, jag och ungarna (Anders fyra år, Marcela tre) — tillhör tråkigt nog de fåtaliga bleka exemplaren, skäms nästan där vi ligger i sanden utan ett uns av solbränna, känner oss blodfattiga och nakna.

Nå, det är för all del naturligt att vi ser ut som vi gör; bara ett par veckor tidigare hade vi lämnat solfattiga Sverige, och det här är första gången på månader vi får njuta ett solbad igen. Det är som ett underbart trolleri med dessa snabba flygskutt från gråkallt höstrusk till tropisk sol! Men förändringen blir ibland nästan för snabb, har något av chockverkan.

Mötet med Rio kom oss i alla händelser att tappa andan!

Skyskrapor och kokospalmer

Jag hade Stefan Zweigs bok om Brasilien — en het kärleksförklaring till detta väldiga, tropiska land — med mig som reslektyr. Vid sitt möte med Rio greps Zweig av "ett rus av skönhet och lycka, som livade sinnena, spände nerverna, vidgade hjärtat, fängslade tanken..." Jag hade läst och lyssnat till många andra hänförda beskrivningar över Rio, hört sjöfolk som skådat jordens alla hamnstäden skildra Rio som den vackraste av alla, jag hade sett underbara foton och underbar film från denna stad. Så visst var jag förberedd på att möta något alldeles ovanligt skönt och mångskiftande.

Men ändå överträffade verkligheten den fantasibild jag gjort mig. Rio var överväldigande, berusande! En stad full av sol och liv och färg, i en slösande fager natur. Berg och djungelklädda höjder av fantastisk form, breda, vita sandstränder, vita hus, glada, vackra människor... Vi var alldeles matta av all den skönhet som mötte oss.

Goda vänner till oss, en svensk familj som redan bott ett par år i Brasilien, förenade sig med oss på stranden. De såg mycket svenska ut — långa, blonda, blåögda, med tre linhåriga döttrar. Vi kände varandra sen gammalt, hade vistats samtidigt i Ecuador och haft mycket trevligt tillsammans. När min familj och jag nu damp ner i Rio, var våra vänner oss till mötes på flygfältet och hjälpte oss sedan på tusen sätt. De hade bl a ordnat hotell åt oss. Det var i Impanema, en av Rios södra stadsdelar. Ett trevligt hotell med älskvärda och hjälpsamma människor och världens raraste svarta rumsstäderska, som visade oss en mors alla omsorger. Från ett fönster i vårt rum såg vi ett par nybyggda skyskrapor i djärv och vacker arkitektur och bakom dessa sköt det vilda, över 700 meter höga Corcovadoberget upp mot himlen. På dess topp står det berömda, trettio meter höga Kristusmonumentet, belyst med starka strålkastare nattetid, så det tycktes sväva fritt i luften. Från ett annat fönster såg vi Impanemas ljuvliga badstrand med gracila kokospalmer. Den breda gatan utanför hotellet, skuggad av lummiga träd, var ett paradis för våra ungar. Där fanns ridhästar och åsnor och lustiga getekipage för småfolk och försäljare av ballonger och glass och popcorn.

Men vi måste ändå byta hotell. Det var alltför gott om moskiter här, och Marcela, som tycktes utöva en alldeles särskild attraktion på de otrevliga insekterna, var snart alldeles rödprickig av moskitbett. Hon slapp gudskelov malaria, men själv låg jag snart i frossa.

På en plage vid Atlanten

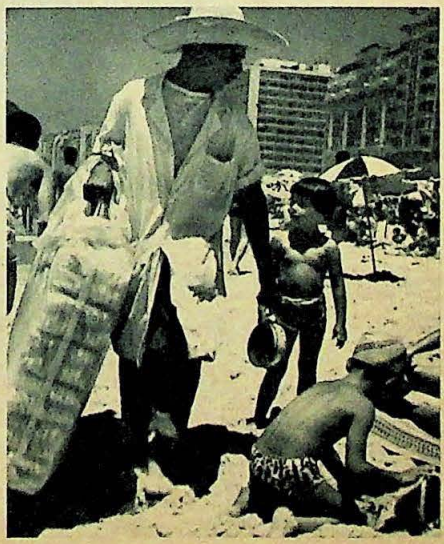
Vi flyttade nu över till ett hotell i Copacabana. Det låg på Avenida Atlantica, den breda avenyn som löper längs den världsberömda plagen. Vi kunde badklädda gå rätt ut från hotellet och ner till stranden.

Och där låg vi nu och njöt och solade oss och tog oss ett dopp då och då denna härliga söndagsförmiddag i oktober. Ungarna hade fått några små mörkhyade, krullhåriga vänner och tillsammans gjorde de tårtor i sanden och grävde gropar som folk snubblade i.

Våra svenska vänner hade med sig den tjocka bunten av söndagstidningar och annat läsestoff, och mellan doppen bläddrade vi i bladen och registrerade förstrött vad som

KUNGSPALMERNA bildar en svalkande allé in till Rios botaniska trädgård. "Här finns allt som urskogen innehåller, utom dess skräck, dess ändlöshet, dess oframkomlighet, dess faror."

VÄRLDENS MEST BERÖMDA BADSTRAND är kanhända denna — Copacabana, en milslång lekplats för Rios tre miljoner invånare. Här är det sol året runt och tusentals badande, men polisen kommer tutande om någon kommer på idén att nakenbada . . . Annars tillhör Copacabana alla, fattiga och rika, vita och svarta!

EN VANDRANDE BRÖDFÖRSÄLJARE på Copacabanas strand vill göra affärer med fru Araceli. Han har varorna packade i plast till skydd mot flugor och sand.

tilldragit sig i världen. Jag övergav Stefan Zweig för lite lättare läsning, ögnade igenom Rios lilla engelskspråkiga dagstidning, Brazil Herald, nosade på sista världsnytt, en massa elände om atombomber och det kalla kriget, läste sen om väldiga byggnadsprojekt i Central-Brasilien, där tydligtvis städer och industrier växte upp som svampar ur jorden, kastade ett öga på societetsspalterna, på foton av mörka, mondäna skönheter och distingerade gentlemän, och började sen studera dagskrönikan kallad "It Happened Here Yesterday". Som vanligt var den kryddad med kurlösa notiser.

— Lyssna på det här! sa jag till Araceli. Det är kanske lika bra du får veta till vilket land jag lockat med dej . . .

Jag läste högt.

— — — Den farmare vid namn Fontoura som åts av coroadoindianerna i Rio Grande do Sul är fortfarande den största godbiten för kvällstidningarnas läsare. Ehuru det fortfarande är en hemlighet efter vilket recept farmaren tillagades, om han kokades eller stektes, har man dock kommit på det klara med att den dryck som serverades under banketten var cachaça, brasilianskt sockerbrännvin. Det har vidare avslöjats att *Forts. sid. 38*

Det mjukaste som finns...

Mjukhet och *hygien* är vad baby behöver... Därför väljer mamma – precis som alla andra, som unnar de sina, gäster och sig själva det allra bästa – EDET Kräpp.

EDET Kräpp är så milt, så mjukt... EDET Kräpp är högabsorberande och gör absolut rent. EDET Kräpp är skonsamt mot den ömtåligaste hud – och det som är mjukt för barn är mjukare för vuxna!

EDET Kräpp därför att hygienen kräver det

RIO, SKÖNA RIO!

Forts. från sid. 5

indianerna köpte cachaçan för de pengar de fann i farmarens fickor. De gav därvid ett berömvärt exempel på måttfullhet; när de skulle köpa sin cachaça i en närbelägen stad, upplyste affärsinnehavaren dem om att de pengar de hade (som de alltså tagit från farmaren, som nu låg i en gryta i deras by) räckte till en väldig massa sprit. Indianerna bad då affärsinnehavaren om endast några få flaskor, bara tillräckligt för att skölja ner farmaren, och att ge dem karameller och andra sötsaker för resten av pengarna. — — —

— Det är väl skoj, alltsamman, sa Araceli.

— Nej, sa vår blonde svenske vän och langade över Time Magazine till oss. I den här kan ni läsa en lite allvarligare och en, så vitt jag förstår, ganska vederhäftig rapport om kalaset. I Brasilien kan allting hända!

Kärlek och kannibaler

Så här lät Time-rapporten.

— — — Två farmare som var ute och sökte efter en saknad dräng i en svårgenomtränglig, subtropisk vildmark i södra Brasilien fann av en händelse ett bränt indianläger. Det enda liv de såg var några asgamar som svävade i luften och en hund som nosade omkring i de kolnade ruinerna. I närheten, i en röjning betäckt av benrester och tomflaskor, upptäckte de en hög med löv och i denna lämningar efter en människokropp.

Polisen och grupper av upprörda farmare ringade in ett femtiotal coroadoindianer som höll sig gömda i den kringliggande djungeln. De blev förhörda av folk från Servico de Protecao aos Indios — Tjänsten till indianernas skydd — och bekände då att drängen Florenal Alves Fontoura dödats och ätits under en nattlig djungelritual. Förra veckan nådde den kusliga historien tidningarna i Brasiliens stora städer och gav deras läsare en drastisk påminnelse om att civilisationens skikt är vådligt tunt bakom kustzonens boulevarder och skyskrapor.

Det verkade under någon tid som om den vite mannens civilisation hade tämjt coroadoindianerna som levde i ett reservat vid Palmithillo i södra Brasilien. Men i början på året bosatte sig en bråkmakare vid namn Adriano, en medlem av den närbesläktade botokudostammen, bland coroadoindianerna. Någon tid senare började de farmare som hade coroados anställda att märka hur tjuvnad, dryckenskap och gräl tilltog bland dessa. De försummade den romersk-katolska missionen och föröll till sin gamla måndyrkarkult. Och plötsligt, för fyra månader sedan, försvann alla byns indianer in i urskogen. En dag i september dök så en ensam coroado upp på farmen, där Florenal Alves Fontoura arbetade. Samma kväll köpte Alves Fontoura ett krus med sprit på farmens kommissariat och därefter försvann han. Det framkom att indianen lockat honom med sig med löfte att han skulle få besöka en tonårig coroadoflicka vid namn Irma, som han kastat kärleksfulla blickar på.

De coroadoindianer som togs till fånga efter den kannibaliska festen gav Adriano hela skulden: han hade övertygat dem om att det var god magi att äta en vit mans kött. Den verklige mördaren var enligt vittnesmålen Irmas far. Det officiella förhöret gav vidare vid handen att indianerna inte hyste någon särskild skuldkänsla över sin utflykt till kannibalismen — deras första, så vitt man vet — men de besjälades inte heller av någon större entusiasm. En äldre man som tillfrågades om sin mening svarade efter någon begrundan:

— Inte så tokigt, men svin är bättre.

Eftersom den brasilianska lagen inte har någon straffparagraf mot kannibalism, kommer troligtvis de indianer som inte tagit någon direkt del i mordet på Alves Fontoura att frikännas. Vad Adriano och Irmas far beträffar, så är de fortfarande på fri fot, någonstans inne i den stiglösa djungeln. — — —

Rasblandning ger skönhet!

– Nå, vad tycks? sa vår vän. Inte skulle väl du bli glad, Araceli, om dom åt upp din söta man och sen sa att svin är bättre — ha ha!

— Nej, hu då! sa Araceli. Men vem vill tänka på kannibaler denna härliga dag, i denna härliga stad. Läs något trevligare, eller ingenting alls!

Hon hade rätt förstås. Vem kunde sitta med näsan i en tidning, hur underhållande läsningen än var, då man i stället kunde dyka i de fräsande bränningarna eller låta ögonen fröjdas åt strandens skönhet — och skönheter. En av mina vänner, som besökt de flesta av jordens länder, påstod att han aldrig någon annanstans sett ett sådant koncentrat av kvinnlig fägring som på Copacabanas plage.

Jag tvekar inte att ge honom rätt.

I detta vänliga land Brasilien, befriande fritt från rasfördomar, blandas öppet och ohämmat människor av alla raser och färger, och resultatet — man kan nästan tala om en brasiliansk ras — är ovanligt snyggt. Blandningen av det kreolska och negroida i lagom portioner, ibland med stänk av indianskt och asiatiskt blod, har producerat kvinnor av en ofta sällsynt, exotisk skönhet. Men trots att bikinibaddräkter kunde ha varit på sin plats på dessa fulländade kroppar, så såg man inga sådana på Copacabanas strand. Så lätta plagg är förbjudna, och där finns många moralens väktare. När vi lät lilla Marcela springa omkring naken i solen, fick vi en sträng tillsägelse att hon skulle ha baddräkt på sig!

Sex månader för nakenbad

Hur illa det kan gå för nudister i Rio fick ett par svenska sjömän erfara för några år sen. Det var en styrman och en matros som gjorde en utflykt till en vacker, palmklädd strand i Rios utkanter. Som de var ensamma på stranden, klädde de av sig nakna och hoppade i vattnet. De gjorde en lång simtur och klev så i land för att klä sig. Men då var deras kläder försvunna. De hade stulits. Någon som såg de båda nakna karlarna, tillkallade polis, och en piket kom körande och tog dem med sig. Polisen trodde att den hade med ett par galningar att göra, ett par rymlingar från något sinnessjukhus. Sjömännen lyckades småningom göra klart för polisen att de var svenskar,

och en man från legationen tillkallades. Han gjorde sitt bästa för att övertyga polisen om att det inte var något ovanligt att vi badar nakna i Sverige, men det lyckades bara nätt och jämnt. (Det här var innan "Hon dansade en sommar" hade gjort sitt segertåg över världen och dokumenterat att vi verkligen är nudister i Sverige.) Inlindade i lånade filtar och mot en kraftigt tilltagen borgen fick de båda nakenbadarna efter hand återvända till sin båt. De fick i sinom tid sex månaders villkorlig dom för förargelseväckande beteende.

En afton i paradiset

När vi stekt oss röda på stranden, samlade våra vänner och vi ihop våra ungar och vandrade upp till en liten restaurang på Avenida Atlantica där vi åt stora, stekta räkor och sallad av palmskott. Till efterrätt färsk, saftig ananas. Och sen en kopp tjockt, svart kaffe.

Stranden började nu överges, parasollen slås ihop. Men kvar låg tusentals söndagstidningar och viftade och blåste i vinden och gav ett egendomligt liv åt sanden. Vinden friskade i, och det blev kyligt på uteserveringen där vi satt.

— Låt oss fara över till botaniska trädgården, sa våra vänner. Där är det lugnt och skönt så här på eftermiddagen, där känner man sej miltals från storstaden, hör bara fågelkvitter och sus i träden och prassel av palmblad och porlandet av vatten ...

Vi lassade in oss allihopa i våra vänners lilla bil och förflyttade oss till Rios *Jardim Botânico*. Vi vandrade genom en allé av spikraka, enormt höga kungspalmer in i en paradisiskt vacker park, en livssjudande värld av örter och buskar och träd och palmer i alla gröna nyanser, av blomster och frukter som sprakade och sjöd av färger. Vid en damm med blommande jättenäckrosor och vattenhyacinter lade vi oss i gräset, medan ungarna lekte kurragömma i några täta bambusnår. Ljuvligt och fridfullt, den verkliga söndagsfriden ...

Lektyr i sambatakt

Stefan Zweig måste väl också ha skrivit om denna underbara oas, tänkte jag och började söka i boken. Som väntat — även Jardim Botânico fanns i hans lovsång till Rio. "Här finns allt som urskogen innehåller, utom dess skräck, dess ändlöshet, dess oframkomlighet, dess faror ..."

Jag fördjupade mig i Zweigs Rio-skildring, medan min vän läste sina söndagstidningar och nynnade en samba — ta ta ta tá, ta ta ta tá ... Och — det var lustigt! — plötsligt fick det jag läste samma rytm — *det gick i sambatakt!*

— — — allt här går i vartannat, om vartannat, kors och tvärs, fattigt och rikt, nytt och gammalt, natur och kultur, hyddor och skyskrapor, negrer och vita, gammalmodiga oxvagnar och moderna bilar, strand och klippa och grönska och asfalt. Och allt detta glänser och glöder i samma mättade och blandade färger, det ena är vackert och det andra är vackert, allt är blandat på ett ständigt nytt sätt och alltid lika fascinerande. Aldrig blir man trött, aldrig får man nog, aldrig lyckas man definitivt gripa stadens verkliga profil, ty den har tio, nej hundra ...

Forts. nästa sida

En fråga till damerna:

Hur vill Ni se Er man?

Arg och irriterad...

...eller lugn och avkopplad

Ja, Ni vet hur det är varje morgon, när maken skall raka sig. Han blir på misshumör... får en massa irriterande småsår... sätter blodfläckar på skjortkragen... Ni slipper alla dessa tråkigheter, om Ni får honom att övergå till Multi-Ras-rakning. Föreslå honom att när han nästa gång besöker sin frisör, samtidigt begära en demonstration av Multi-Ras Hobby — rakapparaten som revolutionerat el-rakningen. Multi-Ras är den första elektriska rakapparaten i världen som har skärhuvud med dubbelverkande funktion. Den *klipper* av skäggstrån först och *rakar* sedan skäggbotter fullkomligt ren. Ja, t. o. m. den motspänstigaste och flera dagars lång skäggväxt åker obevekligt av där Multi-Ras Hobby går fram.

Uppvakta med Multi-Ras

Ge Honom en gåva som Han uppskattar — ge Honom en Multi-Ras — ett presentval som visar Er goda smak och Ert goda omdöme!

MULTI-RAS - Hobby

Säljes endast hos frisören - fackmannen

Svenska MULTI-RAS AB - Trollhättan - Tel. 17272

Härmed beställes .... st. Multi-Ras Hobby kontant à kr 89:—, på avbet. kr 96:—, lösen vid lev. kr 21:— och därefter kr 15:— per mån., intill dess full betalning skett. Stryk det som ej önskas. 1 års garanti.

Levereras önskas genom frisör: .....

.....

.....

texta frisörens namn o. adress

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

FTB 11-54

* Vi har valt Multi-Ras åt Er...

* Vi = ca 4 000 frisörer

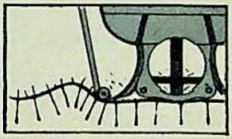

därför att:

1 Multi-Ras har dubbelverkande skärmekanism — klipper först och rakar sedan. Rakningen tar kortare tid och blir bättre utförd.

2 Multi-Ras är försedd med »Rollers» som slätar ut hudveck och pressar upp skäggstrån mot sexarna.

3 Multi-Ras ligger perfekt i handen — god avvägning, fulländad formgivning. Tyst, mjuk och behaglig gång. 110-220 V — växelström.

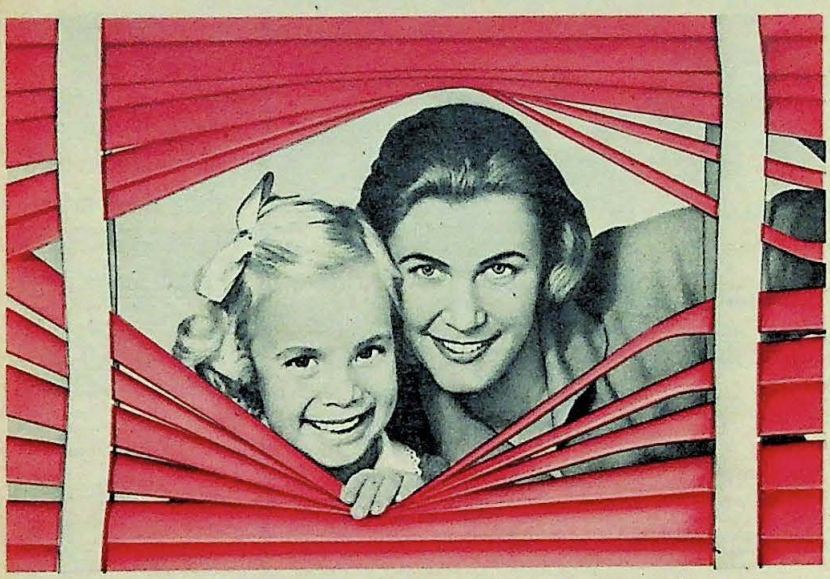
4 Multi-Ras är den första rakapparat med vilken man kan klippa och ana mustascher.

5 Med varje Multi-Ras-apparat följer en 1 års skriftlig **TOTALGARANTI**, som gäller samtliga delar, även skärmekanismen.

Multi-Ras betyder schweizisk kvalitet

Välj persienner av Luxaflex

aluminium-lameller

Lamellerna är grundstommen i en fulländad persienn. Luxaflex-lamellerna är gjorda av specialhärdad aluminium. Dessutom är lamellerna numera även THERMOFORT-behandlade — en värmeprocess som gör att lamellerna *ständigt* behåller sin form och spänst.

Ni kan böja och vrida en Luxaflex-lamell hur Ni vill utan att den förlorar sin form.

Den brännlackerade, glatta emaljytan på Luxaflex-lamellerna kan varken rispas, flagna, spricka, blekas eller rosta — den tål praktiskt taget vad som helst.

Se till att Ni får persienner med Luxaflex-lameller — då vet Ni att Ni valt kvalitet.

Persienner av Luxaflexlameller säljes endast av ledande persiennfabrikanter.

Svikt och spänst som sitter i

Persienner med styrka och spänst har Luxaflex-lameller — det finns 165 olika färgkombinationer att välja på

Ni bör kontrollera att de persienner Ni köper har dessa två kvalitetsgaranterande märken.

Luxaflex-namnet präglat på lamellerna

Luxaflex-märket i silver och rött

Luxaflex

Luxaflex - Stockholm Va - Tel. 32 91 49

En liten smaragdgrön skalbagge kom flygande och landade på det blad jag läste. Den var sagolikt vacker — tusen gånger vackrare än något smycke jag sett! Jag glömde Stefan Zweig och Rio och allting för detta gröna lilla underverk. En andäktig, religiös känsla smög sig på mig . . .

Då slutade sambanynnandet och följdes av ett flatskratt.

Klädd i bikini — och en orm!

— Ha ha! *Nu* har jag förklaring till varför jag fastnade i trafiken i går! Lyssna på det här, allihopa! skrattade min vän. Georgina Sampaio, en balettflicka utan jobb, vilkens artistnamn är Suzy King, blev orsaken till en jättelik trafikstockning i går på Praça Tiradentes. Hon klev ut ur en taxi, iklädd vad man på sin höjd skulle kunna kalla en bikini och en sex fot lång orm. Hon riktade sig till den hop, som snart samlades, med ett anförande i vilket hon anklagade en viss charkuterist för att sälja giftig korv, vilket haft till följd att en annan orm hon ägt gått bort i förtid. Scenen blev livligare, när flickan började dansa med sin orm. Den tropiska sensualismen i hennes rörelser liksom i ormens, vilken, sade hon, hette Pandila för att ära en poliskommissarie som var berömd för sin kamp mot allt lastbart, hade en sådan eggande verkan på hopen av manliga åskådare att de började beröva flickan hennes snävt tillmätta plagg, vilket kom henne att skrika. På så sätt kallades en polis till platsen och gjorde sitt bästa för att rädda henne undan hennes åskådare, vilket i sin tur hade till följd att ormen Pandila bet honom. Konstapeln fördes till ett sjukhus för seruminjektion och flickan till polisstationen, där hon avgav en förklaring om avsikten till föreställningen: det var för att påkalla allmänhetens uppmärksamhet på de dåliga korvarna som hade varit skuld till att en av hennes ormar dött. Denna hade hon döpt till Café Filho för att ära ex-presidenten. Hon tillade att hon äger ett trettiotal ormar och att alla har namn efter kända män i staten.

Hon anklagades för att ha "äventyrat andra människors kroppsliga välbefinnande genom att obetänksamt medföra farliga djur på allmän plats". Hon släpptes mot borgen, och insvept i ett tygstycke för att förhindra vidare uppståndelse bland allmänheten skickades hon hem med sin orm Pandila.

Fem timmar senare hade den förfärliga trafikstockningen på Praça Tiradentes, som förorsakats av Suzy Kings show, ännu inte lättat trots att de inblandade inte visste någonting om orsaken — som ju hade försvunnit för länge sen . . .

— Ja, det är aldrig långtråkigt i Rio, sa min vän. Här händer alltid någonting!

Jag fann att Stefan Zweig var av samma mening.

— — — Den som kommer från Rio tycker sedan att färgerna saknar lyskraft i alla andra städer, att människorna på gatan är enformiga, livet för ordnat, för enhetligt. Allt verkar sedan så nyktert, så dämpat — — —

En jättelik blå Morpho-fjäril kom fladdrande mellan palmerna. Ett gult sportplan gjorde en sväng kring Kristusmonumentet på Corcovado.

Vilken stad av kontraster, detta Rio! Vilket land av kontraster, Brasilien!

Filmplaner — Galapagos och Mato Grosso

Kanske det nu är på tiden att jag nämner vad som hade fört oss hit till detta förunderliga land Brasilien! Jo, jag var ute i filmärenden igen.

I en artikelserie i FIB för ett par, tre år sen berättade jag om den filmexpedition till Colombias Amazon-område som jag var ledare för 1953—54 och som resulterade i dokumentärfilmen "Anaconda". Filmtruppen den gången bestod av regissör Torgny Anderberg, filmfotograf Kurt Wahlgren och ljudtekniker Olle Bohlin. Vår film blev en avgjord framgång både hemma och i utlandet och det goda resultatet lockade naturligtvis till nya försök. Torgny Anderberg och jag dryftade många projekt och bestämde oss till sist för att göra en ny långfilm i Ecuador, främst från Galapagosöarna med deras egendomliga fauna och flora. Det var platser jag kände väl till, så jag började nu göra förberedelser för den nya expeditionen.

Men så hände något som hastigt och lustigt kullkastade planerna. Torgny kom över en bok om Brasilien av den franske fotografen Jean Manzon med underbara, inspirerande och delvis unika bilder bl a från Mato Grosso med dess ytterligt primitiva och filmatiskt lockande indianer. Det avgjorde saken. — Ecuador får vänta, skrev Torgny. Vi måste först till Mato Grosso. På Nordisk Tonefilm är man också helt begeistrad över den nya idén . . .

Gärna för mej! tänkte jag. Brasilien lockade både Araceli och mig oemotståndligt, vi hade till och med många gånger talat om att bosätta oss där. På min första sydamerikanska resa hade jag redan nosat på och fascinerats av detta väldiga land. Det var på min färd från Sydamerikas Stilla havskust till Atlanten, tvärs genom Amazonas. Jag följde då samma route som Rio Amazonas' upptäckare Francisco Orellana och kom till sist till den brokiga staden Belém i jätteflodens mynning. Därifrån tog jag mig vidare — som däckspassagerare på en brasiliansk lasttramp — till Recife via Bahia och några andra kustsäder. Så långt sydöver som till Rio kom jag aldrig; reskassan var alltför mager den gången. Det är ju inte så lockande att komma till en världsstad utan slantar!

Bra med två fotografer i krokodilland . . .

Kurt Wahlgren, vår utmärkte filmfotograf, kunde inte komma med på vår nya färd. Han hade fått allvarliga sviter efter djungelvistelsen i Colombia, var full av amöbor och parasiter, som helt tagit musten ur honom, så på doktorns bestämda uppmaning var han tvungen svika gänget. I Kurts ställe hade gamle vännen Kalle Bergholm trätt in, assisterad av Johnny Schwerin — två erfarna och kompetenta filmfotografer. Kalle hade redan filmat i tre världsdelar med fint resultat, Johnny hade, trots sin ungdom — han var bara 23 år — också hunnit med en hel del i den vägen. från Nordkalotten till Afrika. Det var ganska tryggt att ha två fotografer med på expeditionen! — Om en av dem faller offer för krokodiler eller piranhas — dessa djävulska rovfiskar som är en skräck för allt levande i Amazonas — så har vi alltid en kvar! sa Torgny.

Det blev bestämt att Olle Bohlin och jag skulle resa i förväg till Rio — jag för att ordna med de nödiga tillståndena, tullklareringen och annat, Olle för att ta hand om upp- och ompackningen av utrustningen och andra praktiska detaljer. Våra kamrater skulle komma ett par veckor senare, och till dess hoppades Olle och jag att allting skulle vara klart, så att vi omedelbart kunde sätta i gång med filmningen.

Vi anade inte då vilka svårigheter som skulle möta oss och hur lång tid det skulle ta, innan vi fick sätta igång med filmningen.

Nästa vecka: Mot Amazonas!

I MÖRKRET

Forts. från sid. 15

en sötaktig kvalmighet som gav rummet atmosfär och hemtrevnad.

Husfrun gick rakt på sak, de talade dämpat en stund fram och åter. En stund senare gick hon och hämtade ett talgljus som hon satte på bordet.

De kom till det resultatet att det inte blev någon råd med husbonden.

Karen förplägade sin vän med öl och snaps, ställde fram bröd, smör och fårkött på bordsänden.

— Ja, då är det väl bäst att gå, förklarade Laust till slut tvärt och reste sig.

— Åt nu, sa Karen nedslagen och lade kniv och gaffel till rätta.

— Nej!

Laust stod och vägde på det ena benet och svängde med sin mössa som en pendel. Ljuset kastade skuggor i de stora vecken på blusärmarna. Handlederna var ett halvt kvarter breda. Han var en ståtlig karl, det syntes också i husfruns blick när hon plirade opp på honom. Växelvis vände den gamla sitt huvudkläde och såg än på honom och än på dottern. Karen stod med böjt ansikte.

De teg villrådigt.

Det kom något outsägligt listigt över dragen därinne i skuggan av hucklet. Husfrun höjde sin ena arm och sa:

— Ja, Laust, jag vill nu inte precis säga det. Men om du bara tordes.

Hon tog båda två i armarna och plirade från den ena till den andre. Karen böjde huvudet ännu mera, Laust lyfte nödtvunget på överläppen och log.

— Så ger han väl med sig, sa husfrun och nickade betydelsefullt. Sedan ordnade hon bestyrsamt med maten.

— Åt nu Laust!

Laust satte sig tankfullt och började äta.

Då hördes tunga steg av träskor på förstubron.

— Husbonn! kom det från Karen i en genomträngande viskning och hon grep Laust i skuldran.

Dörren gick opp, klinkan smällde hårt och Jens Andersen tittade in. Laust lade ifrån sig kniv och gaffel, tuggade munnen fri från mat och tittade opp. Jens Andersen stod stilla i dörren, mållös av förbittring. Husfrun började tyst duka av bordet, hennes ansikte var återigen uttryckslöst som på ett lik.

— Sitter du här och låter föda dig, din skitne dräng! bröt Jens Andersen ut i skälvande vrede, men vänta du . . . Packa dej iväg! Vad vill du här, din drul! Du din fattiglapp, din lus!

BYGGTIPSKUPONG FÖR ER SOM TÄNKER

BYGGA OM, 1

BYGGA TILL, X

BYGGA NYTT 2

Kryssa för, klipp ur och skicka in!

För Er som just nu behöver hjälp och upplysningar om byggnadsmaterial för olika ändamål har vi gjort upp "tipskupongen" här nedan. Sänd in kupongen och Ni får Er tillsänt gratis och portofritt de broschyrer Ni önskar.

I nedanstående kupong kryssar Ni för det som Ni just nu behöver upplysningar om, och vi sänder Er gratis och portofritt broschyrer för respektive material.

Till **Skandinaviska Eternit AB,** Lomma
eller **Svenska Invarit AB,** Köping
eller avd.-kontor i Stockholm, Kungsgatan 32,
eller Göteborg, Västra Hamngatan 24.
(Adressera kuvertet till den adress som ligger närmast.)

☐ Lätta ytterväggsmaterial
☐ Lätta innerväggsmaterial
☐ Material för yttertak
☐ Material för innertak
☐ Material för bord och fönsterbänkar
☐ Beklädnad för kök, badrum och dyl.
☐ Blomlådor och div. spec. tillverkn.
☐ Plastglas för byggnadsändamål

Namn: .....

Adress: .....

.....

FIB 11-58

Din krabat! Vill du ge dig iväg och det med detsamma!

Jens Andersen gick fram i stugan och stötte med käppen mot lergolvet, han darrade av ilska. Laust satte på sig mössan, gick runt den rasande gamlingen fram till dörren. Där vände han sig om.

— Han vill väl inte slåss, den uslingen! sade han upphetsat. Nej, jag ska nog inte gå över den här tröskeln mera heller! Ha!

Så smällde han igen dörren och gick.

Nu blev det de andras tur.

Jens Andersen slog efter husfrun och rev av huvudklädet med käppspetsen. Det nästan skalliga huvudet blev synligt i sin runda ynkedom. Husbonden genompryglade henne sedan i tysthet. Hon tog villigt emot, kved bara helt kort då och då när ett slag träffade alltför hårt.

Karen satt på långbänken och tittade overksamt på, hon hade varit med om liknande saker i många år utan att det någonsin hade fallit henne in att lägga sig i det. Husbonden var hennes far.

Plötsligt släppte Jens Andersen sin hustru och vände sig om mot Karen.

— Nu ska *du* få stryk!

— Far! Nej, det låter I allt bli...

Den stora kvinnovarelsen skälvde från topp till tå.

Jens Andersen stod en stund och harklade sig och åt henne med ögonen, sen väste han föraktfullt, gick ut och ställde käppen i farstun, varpå han placerade sig vid bordsänden.

— Nu kan I ju försöka på det en gång till! sade han och skar tänder. Den där trashanken! Låt mig inte få se honom en gång till! En strunt och en skit!

Hustrun knöt stillsamt duken om mumieansiktet och började sätta fram kvällsvarden på bordet.

Hon snoppade talgdanken med en ljussax av mässing, det fanns en vass spets på den för att reda ut veken med. Hon stod en stund och darrade med den i handen.

Hon gick fram och tillbaka utan att de grova vecken i kjolen rörde sig. Hon såg ut som en kägla med mycket korta ben undertill.

Anton kom och gled så omärkligt som möjligt in på bänken. De åt av mjölkgröten som glupska, misstänksamma hundar. Anton kastade ouphörligt inställsamma blickar på de andra.

Efter sin vällyckade list höll Jens Andersen noga vakt. Karen slapp aldrig utanför hans synfält. Anton kördes iväg för att husbonden bättre skulle kunna passa på. Han och Karen uträttade allt arbete både inom- och utomhus.

Så gick det två månader utan att Laust och Karen såg varandra.

Laust grep sig då an saken på ett annat sätt. Han ämnade tjäna sig en förmögenhet och på så sätt bli en värdig friare.

På hösten tog han tjänst som oxdrivare i en av de stora oxkaravanerna som skulle till Holsten. Den samlades ihop i Hobro och skulle till den stora marknaden i "Issehow". Där fanns stora pengar att förtjäna och vem kunde veta vad som skulle erbjuda sig. Dessutom förde de ett glatt liv.

De drev fram oxskocken både natt och dag, knallade med långa piskor och kom genom främmande städer. I oändliga regniga nätter släpade de sig fram längs uppblötta vägar, knegade med träskostövlar i åkerjorden och måste ge sig iväg ut i mörkret över diken och dammar för att hämta tillbaks bortsprungna djur till skocken. Kamraterna var livade, hesa karlar som sjöng visor under de kolsvarta nätterna och ropade till varandra. Alltid, natt och dag, gick de med öronen fulla av knäppandet från klövarna i den förvirrade kreatursflocken, bölandet från oxarna och viftandet av deras svansar. Då och då under olika tider på dygnet höll de rast vid ett värdshus, drack brännvin och sov i färska halmbingar.

Sent en kväll kom de till ett värdshus alldeles norr om Skanderborg. Skocken drevs ihop ute på fältet och så slog man ett långt rep omkring den.

Laust hade knogat och smällt med piskan och sparkat oxarna på bogen; till slut var också han färdig och gick bort mot värdshuset. Han var både hungrig och trött. Då hörde han vilda, råa skällsord och ett skärande skri. Han sprang närmare. Utanför värdshuset såg han en folksamling i dunklet. I detsamma slogs krogdörren opp och en man kom ut med en lykta. Ljuset fladdrade över pussar och pölar och där, mitt i smutsen låg en av oxfösarna i våldsamma kramprycknings. Blodet sprutade ut från ett djupt knivhugg i halsen.

Laust lyfte huvudet och hörde det avlägsna ljudet av stora stövlar som snabbt klafsade i väg. Det var gärningsmannen som flydde ut i mörkret.

Oxfösaren bars in och dog strax efteråt. Det var inte mycket att göra åt den saken. Det hölls förhör och mördaren blev efterlyst.

En tidig morgon några dagar efteråt smög sig Laust bort ur halmen och deserterade från sin tjänst. På två dagar gick han hem och var hos sin far igen.

Nu gick det ett par månader utan att sakernas tillstånd förändrades. Jens Andersen trodde att allting var bra, han släppte efter lite på hustukten och blev en smula resonligare om dagarna. Han började så smått se sig omkring efter en bättre man åt Karen.

En dag i november gick de i kyrkan alla tre.

Vid det tillfället träffade Karen Laust igen efter den långa skilsmässan, de talades vid bakom vapenhuset utan att husbonden visste om det.

Nästa söndag gick Karen ensam till kyrkan och Jens Andersen lät henne gå.

Hon talade länge med Laust. Han följde henne ned till ån.

Måndag kväll kom Laust opp till gården. Man hade sett honom i timtal vandra längs åstranden i skymningen innan han gick över spången.

Jens Andersen satt ensam i stugan och spisade kvällsvard i skenet av ett talgljus. Hustrun gick ute i köket och sysslade. Han hörde henne bryta itu torvstycken över knät. Ljuset föll på rutorna, mörkret låg emot dem. De såg ut som svarta tavlor.

Plötsligt smällde dörrklinkan till och när Jens Andersen tittade opp stod Laust där och såg underligt på honom.

— Din trashank! for husbon-

den opp i full förbittring, nu ska...

Men då drog Laust fram sin arm som han haft bakom ryggen. Han hade en slaktyxa i handen.

Jens Andersen stelnade i ansiktet, han sköt sig förbi bordsänden — ögonen satt som fastgrodda vid yxan — han stötte opp köksdörren, den var strax intill. Han hade just vänt ansiktet mot den när han fick ta mot ett slag mot näsa och mun. Hustrun stod ute i mörkret med en ugnsraka.

— Jesus! ropade Jens Andersen och slog opp de långa armarna i skinnärmar för ansiktet.

Laust gick fram och slog till honom med yxhammaren på sidan av huvudet. Men den slant mot halsen när han böjde sig för slaget.

Jens Andersen raglade framåt, det kom ett kvävt ljud ifrån honom, han sprang med huvudet ned mellan skuldrorna bort mot ytterdörren och rev opp den. Karen stod utanför i mörkret med en spade som hon stötte opp under hakan på honom. I detsamma var Laust framme hos honom och högg honom med yxeggen i bakhuvudet.

Husbonden sjönk framstupa i dörröppningen och klagade sakta. Men bara ett ögonblick, sen vände han sig på sidan och blev tyst.

Laust kastade yxan, klev över honom och grep tag i Karen. Han tog med höger hand in i kjolen om hennes ena ben, slog den andra om hennes hals, lyfte opp henne och bar hastigt bort henne i riktning mot logen.

Jens Andersens hustru kom långsamt in från köket. Hon såg bort mot husbonden som låg utan att röra sig. Hon gick inte fram till honom. Hon tog ljussaxen och snoppade ljuset. Det ljusnade i stugan.

Den där saxen — hon blev stående med den i handen. I många, många år hade Gud frestat hennes hand. Spetsen skulle sitta i hans öga, det var liksom bestämt. Men det hade aldrig blivit av.

Nu kunde det ju vara detsamma...

Hon betänkte sig en stund, men så lade hon saxen på stakens fot.

Många långa års tryck på känslorna löste opp sig i ingenting. Hon kände sig så väl till mods och så matt. Oppe på pyramidhyllan ovan bordsänden låg psalmboken. Hon sträckte sig efter den, satte sig ned och läste.

Dörren stod öppen mot farstuns mörker. Ljuset brann som en liten gul droppe. Huvudkladet sköt långt fram över den gamla kvinnans huvud. Hennes ansikte låg helt i skugga. Hon mumlade och viskade psalmens ord...

Nästa dag blev alla tre fasttagna och förda till Hobro. Mordet hade begåtts så rått och så utan all försiktighet att saken kunde avgöras på kort tid. Dessutom avlade alla tre fullständig bekännelse. Laust Nielsen blev dömd till döden, modern och dottern fick livstids tukthus.

En stilla snövit januaridag blev Laust avrättad på Gråbölle hed. Många människor från trakten hade samlats där.

När huvudet hade fallit — Laust grät obehärskat de sista timmarna innan döden — trängde sig Gammel-Niels, fadern, som stod mellan de närmaste åskådarna, bort till avrättningsplatsen. Den gamle mannen var klädd i ofärgad vadmal med en gulnad filthatt på huvudet. Han skakade en smula av ålderdom.

Gammel-Niels lyfte opp sitt vitskäggiga ansikte mot Herredsfogden och frågade stilla och fromt:

— Kan e' få hans träskor?

Delinkventens träskor var nästan nya och försedda med goda järnkrampor. Men enligt god tradition tillföll de bödelsknekten, vilken de också visade sig passa.

(Översättning: A Osterberg)

FARLIGA SAKER

Forts. från sid. 13

Stans blick fick French att tystna.

— Ni era fördömda vetenskapare! sa Stan och sköt igen kassalådan och låste den — inte ens i ett ögonblick som detta glömde han den detaljen. Jag visste att förr eller senare skulle något hända!

Och så försvann han och med honom dom flesta av hans anhängare. Dom brydde sej inte ens om att erbjuda oss att få åka med.

— Jamen, det här är ju fullkomligt sinnesrubbat! protesterade doktor French. Innan vi över huvud vet vad som hänt, kommer dom där stollarna att sätta i gång en panik och sen kan det bli lagom lustigt.

Jag fattade mycke väl vad han menade. Någon skulle larma polisen, trafiken mot Clobham skulle omdirigeras, telefonlinjer blockeras, det skulle bli något i stil med vad som hände när Orson Welles "Världarnas krig" gick i radio 1938. Ni kanske tror att jag överdriver, men faktum är att man aldrig får underskatta de krafter en panik kan utlösa. Och så får man komma ihåg att här gällde det folk som halvt om halvt var inställda på att en katastrof skulle hända.

Och en sak till: jag behöver väl inte tala om att vi själva kände oss allt annat än väl till mods. Vi var helt enkelt inte i stånd att räkna ut vad det var som försiggick där nere vid lastbilen. Och finns det något som en vetenskapare hatar så är det att inte kunna räkna ut hur saker och ting hänger ihop.

Under tiden hade jag fått fatt på Stans övergivna kikare och jag granskade lastbilen och lådorna ordentligt. Medan jag höll på och stirrade började en teori ta form i mitt huvud. Det *var* verkligen någon slags — ja, aura — runt lådorna. Jag stirrade tills det började värka i ögonen. Sen vände jag mej till French.

— Jag tror att jag vet vad det rör sej om. Det är kanske bäst att vi ringer posten i Clobham och ber dom stoppa Stan, eller åtminstone hindrar honom att sprida rykten. Säj honom att allt är under kontroll, att det inte finns någon anledning till oro. Medan du gör det ska jag ta mej en promenad ner till bilen och se om min teori håller.

Jag är ledsen att behöva säja att ingen erbjöd sej att göra mej sällskap. Jag började min promenad ner mot bilen säker nog, men jag hade inte hunnit så värst många steg förrän tvivlen började ansätta mej. Jag kom att dra mej till minnes en händelse som jag alltid betraktat som en av historiens mest ironiska skämt, och jag började så smått undra om något liknan-

Forts sid 48

När moderna människor möts...

Festen blir en succé när gästerna känner att Ni har ett levande intresse för dem. Bjud därför på glad och otvungen stämning med Pommac — den rätta, smakspeciella drycken, som passar vid alla tillfällen. Serverad elegant i vackra glas kommer Pommacs utsökta vinbouquet fullt till sin rätt. Den lätta aromen och friska, rena smaken gör Pommac till den moderna drycken för moderna människor.

Ni har väl
POMMAC®
hemma?